

1. **Bronvermelding**

Zie:

- * rapport 'jouw gemeente in cijfers Merksplas – editie 2018' (bron: agentschap binnenlands bestuur – statistiek Vlaanderen)
- * rapport 'armoede en kwetsbaarheid Merksplas' (bron: provincies.incijfers.be)
- * rapport 'ouderenzorg Merksplas' (bron: provincies.incijfers.be)
- * rapport 'onderwijs Merksplas' (bron: provincies.incijfers.be)
- * statistieken jaarverslag OCMW Merksplas 2018
- * rapport 'alleen overleven? – oplossingen plattelandsarmoede: onderzoek/bevraging eenoudergezinnen Merksplas/Ravels (project uitgevoerd met leader-middelen)
- * rapport Koning Boudewijnstichting m.b.t. kinderarmoede: link: https://www.kbs-frb.be/nl/kinderarmoede_inkaart#
- Statistieken Vlaanderen: link: https://stat.mi-is.be/nl/dashboard/ris_cities?menu=map

2. Cijfers en gegevens

- **rapport 'jouw gemeente in cijfers Merksplas – editie 2018' (bron: agentschap binnenlands bestuur – statistiek Vlaanderen)**
- **rapport 'armoede en kwetsbaarheid Merksplas' (bron: provincies.incijfers.be)**

demografisch

In Merksplas wonen in totaal 8.808 mensen (2019). Zij vormen 3.307 private huishoudens. Daarnaast wonen 219 inwoners in collectieve huishoudens, zoals rusthuizen, instellingen, gevangenen (= ingeschreven op het adres van het collectieve huishouden)

Daarnaast verblijven er nog heel wat mensen op het adres van de camping (niet ingeschreven).

In Merksplas bestaat 22,9 % van de huishoudens uit een alleenwonende persoon. 26,2 % van de huishoudens zijn meerpersoonshuishoudens met minstens 1 minderjarig kind. 50,8 % van de huishoudens bestaan uit meer dan 1 persoon, maar zonder minderjarige kinderen.

Indicatoren voor een laag inkomen.

Hoewel armoede een multidimensionele problematiek is, en vele oorzaken kan hebben, is het toch vooral een tekort aan economische middelen dat leidt tot problemen en uitsluiting op andere gebieden.

Fiscale inkomens

Volgens het rapport ligt het mediaan inkomen in de gemeente Merksplas hoger dan in de provincie Antwerpen. Het aandeel aangiften van 20.000 euro of minder ligt in Merksplas lager dan in de provincie Antwerpen.

Verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (cijfers 2016)

De verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering maakt de gezondheidszorg goedkoper voor personen met een laag inkomen. Het aantal rechthebbenden op deze tegemoetkoming, en de personen die daarvan ten laste vallen, is dus een goede indicator om een inschatting te maken van de groep met een laag inkomen. Voor de 65plussers wordt de Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) gehanteerd, een uitkering die wordt toegekend bij onvoldoende financiële middelen.

- In de gemeente Merksplas bedraagt het aandeel kinderen en jongeren (0-24 jaar) met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering 7,9 % wat beduidend lager is dan de cijfers van de provincie Antwerpen en Vlaanderen. Het aandeel 0-24 jarigen is de laatste jaren sterk gestegen in de provincie Antwerpen en Vlaanderen, in Merksplas is dit minder sterk gestegen.
- Voor de leeftijdsgroep van 25 tot 64 jaar zijn er in de gemeente Merksplas 392 inwoners die ofwel zelf de verhoogde tegemoetkoming krijgen ofwel ten laste zijn van iemand met een verhoogde tegemoetkoming. Dit is 8,8 % van de inwoners. Dit cijfer ligt ook weer lager dan de cijfers van de provincie Antwerpen en Vlaanderen.

- In Merksplas hebben 43 65-plussers een IGO. Dit is 2,9 % van de 65plussers. De laatste jaren was er algemeen een sterke daling van het aandeel lage pensioenen o.a. door de verhoging van de minimumpensioenen en de toenemende participatie van vrouwen aan de arbeidsmarkt. Het aandeel ouderen met een IGO is daardoor de laatste jaren gedaald, ook in Merksplas.

Leefloon

Het leefloon wordt toegekend door een OCMW en is een minimuminkomen voor wie niet over toereikende bestaansmiddelen beschikt. Het equivalent leefloon is een financiële steun voor personen die geen recht hebben op een leefloon, maar die in België verblijven in een vergelijkbare noodsituatie. Het gaat vooral om niet-Belgen in het vreemdelingen- of wachtregister.

Aanvulling: Als we de cijfers analyseren van statistieken Vlaanderen (bron: https://stat.mi-is.be/nl/dashboard/ris_cities?menu=map) m.b.t. het aantal leefloners per 1000 inwoners, komen we tot volgende resultaten:

Periode 01/2016 – 12/2016

Merksplas telt 60 leefloners voor 8.642 inwoners (6,9 ‰) – dit cijfer ligt rond de mediaan. Vergelijken we dit met de ons omliggende plattelandsgemeenten dan ligt dit cijfer hoger dan bijv. Rijkevorsel (4,57), Hoogstraten (4,39), Baarle-Hertog (5,26), Ravels (3,05), Arendonk (4,03) – het cijfer ligt wel beduidend lager dan bijv. Turnhout (22,41)

Periode 01/2017 – 12/2017

Merksplas telt 56 leefloners voor 8.626 inwoners (6,49 ‰) – dit cijfer ligt rond de mediaan. Vergelijken we dit met de ons omliggende plattelandsgemeenten dan ligt dit cijfer hoger dan bijv. Rijkevorsel (4,12), Hoogstraten (4,74), Baarle-Hertog (3,34), Ravels (2,50), Arendonk (3,85) – het cijfer ligt wel beduidend lager dan bijv. Turnhout (25,01)

Periode 01/2018 – 12/2018

Merksplas telt 58 leefloners voor 5.619 inwoners (6,73 ‰) – dit cijfer ligt rond de mediaan. Vergelijken we dit met de ons omliggende plattelandsgemeenten dan ligt dit cijfer hoger dan bijv. Rijkevorsel (4,11), Hoogstraten (4,41), Baarle-Hertog (2,22), Ravels (2,42), Arendonk (4,82) – het cijfer ligt wel beduidend lager dan bijv. Turnhout (25,06)

Noot: Deze cijfers wijken licht af van de cijfers die in het jaarverslag van OCMW Merksplas staan. Wellicht zal een andere manier van berekening aan de basis hiervan liggen.

Indicatoren voor een verhoogd armoederisico

Specifieke bevolkingsgroepen lopen meer risico dan andere om in armoede terecht te komen. Zo zijn eenoudergezinnen kwetsbaarder dan gezinnen met 2 volwassenen en 2 kinderen, is er een duidelijke kloof tussen huurders en eigenaars, en hebben laagopgeleiden het moeilijker op de arbeidsmarkt dan hoogopgeleiden. De gezinssamenstelling, het opleidingsniveau, gezondheidsproblemen, de woonsituatie en het hebben van schulden zijn factoren die zowel gevolg als oorzaak kunnen zijn van de armoedesituatie, en ze hangen vaak ook samen. Toch gaat het hier steeds om gemiddelde kansen, en is het niet zo dat iemand met een slechte gezondheid of een lage opleiding per definitie in armoede belandt.

Gezinstypes: eenoudergezinnen en alleenwonenden

Eenoudergezinnen hebben een veel groter armoederisico dan gezinnen met twee volwassenen en afhankelijke kinderen. In Merksplas ligt het aandeel eenoudergezinnen (met minderjarige kinderen) ten opzichte van het totaal aantal gezinnen met minderjarige kinderen lager dan in de provincie Antwerpen. 10,6 % van de gezinnen met minstens 1 minderjarig kind, is een eenoudergezin. Dit cijfer ligt lager in Merksplas dan in de provincie Antwerpen en het Vlaams Gewest.

Alleenwonenden kunnen slechts rekenen op 1 inkomen, terwijl heel wat vaste kosten even hoog blijven, waardoor ook zij een hoger risico hebben om in een armoedesituatie terecht komen. In Merksplas zijn er relatief gezien minder alleenwonenden dan gemiddeld in de provincie Antwerpen of het Vlaams Gewest. Ouderen op zich kunnen niet meer gezien worden als een groep met een verhoogd armoederisico. Mensen boven 80 jaar die alleen wonen, vormen wel op het vlak van zorg een meer kwetsbare groep. In Merksplas zijn er 128 alleenwonende ouderen in de groep 80plus, dit is 36,4 % van de 80plussers. Dit cijfer ligt iets lager dan in de provincie Antwerpen en het Vlaams Gewest.

Herkomst

Het armoederisico van volwassenen die geboren zijn buiten de EU is 4 keer hoger dan dat van volwassenen die in België geboren zijn. In Merksplas bedraagt het aandeel met herkomst van buiten EU en rijke OESO-landen 5 %, dit is merkkelijk lager dan het cijfer van de provincie Antwerpen en het Vlaams Gewest.

Betalingsmoeilijkheden

Een toenemende groep mensen wordt geconfronteerd met betalingsmoeilijkheden. Afbetaling van schulden leidt er vaak toe dat het overblijvende inkomen van een gezin daalt tot onder de armoegrens. De Nationale Bank registreert de openstaande betalingsachterstanden bij lopende kredietovereenkomsten.

In Merksplas zijn er 112 kredietnemers met minstens één achterstallig krediet. Dit is 2,5 % van de kredietnemers. Bij de leningen op afbetaling bedraagt de betalingsachterstand 4,4 % en bij hypothecaire kredieten 0,2 %. Deze cijfers liggen lager dan de cijfers van de provincie Antwerpen en het Vlaams Gewest. Opvallend is ook dat de evolutie van het aandeel achterstallige kredieten periode 2007-2019 een neerwaartse evolutie kent, wat dus positief is (Merksplas: van iets meer dan 3 % in 2007, naar bijna 4,5 % in 2011, om te gaan naar 2,5 % in 2019)

Een laag inkomen, slechte woonomstandigheden en hoge energieprijzen leiden vaak tot energie-armoede, wat wil zeggen dat een gezin moeilijkheden ondervindt om zich te voorzien van de energie die nodig is om in de elementaire noden te voorzien. De energiekosten zijn de laatste jaren sterk gestegen, wat de kans op betalingsachterstanden vergroot. Bij afnemers die er niet in slagen hun energierekeningen te betalen, kan een budgetmeter geplaatst worden. In Merksplas zijn dat er 24 in totaal of 7,5 per 1000 afnemers van elektriciteit (2017). Dit cijfer ligt laag in vergelijking met de provincie Antwerpen/Vlaanderen. De Lokale Adviescommissie (LAC) behandelt de aanvragen voor afsluiting van de elektriciteits- en/of gastoevoer. IN Merksplas werden er 9 dossiers behandeld in 2017.

Woonsituatie

Huisvesting is een mensenrecht. Wie geen vaste woonplek heeft, of het risico loopt de vaste woonst te verliezen, bevindt zich in een bijzonder kwetsbare positie. Maar ook het hebben van een woning met een hoge woonkost zorgt ervoor dat mensen kwetsbaar zijn. Een te hoog deel van het beschikbaar inkomen wordt dan aan huisvesting gespendeerd, waardoor er geen ruimte meer is voor andere noodzakelijke dingen. Huurders op de private huurmarkt zijn het meest kwetsbaar. Ze hebben vaker een zwak socio-economische profiel en een onstabiele gezinssituatie en lopen een hoger risico hun woning te verliezen door uithuiszetting.

Het aanbod aan sociale huisvesting volstaat niet om aan gezinnen met een laag inkomen een alternatief te bieden, waardoor heel wat gezinnen op de wachtlijst staan voor een sociale huurwoning. In Merksplas staan er 124 unieke gezinnen op de wachtlijst van sociale huisvestingsmaatschappijen, wat 3,8 % van het totaal aantal gezinnen bedraagt. Dit cijfer is lager dan het cijfer van de provincie Antwerpen (5,9 %) en Vlaanderen (4,7 %)

Gezondheid

Maatschappelijk kwetsbare groepen hebben meer kans op langdurige ziektes en beperkingen, en hebben minder vaak een goede algemene gezondheid dan mensen die zich hoger op de sociale ladder bevinden. De gezondheidsverschillen kunnen worden verklaard door de verschillen in levensomstandigheden, die dan weer afhangen van factoren als inkomen, opleiding, woonomgeving, gezinssamenstelling, persoonlijke competenties. Mensen met een lagere sociale status hebben ook een verminderde toegang tot gezondheidszorg en nemen minder deel aan preventieve gezondheidsacties (screeningsacties, controlebezoeken bij huisarts en tandarts ...).

Langdurig zieken hebben meer kans uitgesloten te worden uit de maatschappij. Er zijn de hoge medische kosten, die het moeilijk maken volwaardig te participeren. Ziek zijn, het zich niet goed voelen, zorgt dat mensen zich isoleren van het maatschappelijk gebeuren, met negatieve psychologische gevoelens en eenzaamheid tot gevolg. In Merksplas heeft 9,19 % van de mensen met een ziekteverzekering het statuut van rechthebbende met een chronische aandoening (2017).

Ook het netwerk (de mantelzorgers) rondom een persoon met een slechte gezondheidssituatie, kan onder druk staan. Het opnemen van de zorg slorpt vaak zoveel tijd en energie op, dat ook de mantelzorger geïsoleerd geraakt. De zorgverzekering geeft financiële steun aan zwaar zorgbehoevende personen die thuis verzorgd worden en aan personen die verblijven in een erkend woonzorgcentrum, rust- en verzorgingstehuis of psychiatrisch verzorgingstehuis. De zorgverzekering biedt een maandelijkse tegemoetkoming in de niet-medische kosten (gezinszorg, poetshulp, aankoop hulpmiddelen, mantelzorg ...). De cijfers over het aantal tegemoetkomingen voor een ambulante situatie, geeft een indicatie van het aantal intensieve mantelzorgsituaties in de gemeente. In Merksplas heeft 7,1 % van de 65plussers een tegemoetkoming in het kader van de Vlaamse zorgverzekering voor ambulante zorgen (cijfers 2018) – dit cijfer ligt iets lager dan het cijfer van de provincie Antwerpen (8,1 %) en Vlaanderen (10,4 %)

Werkloosheid

Het niet hebben van een job verhoogt het risico op armoede. Laaggeschoolde en langdurige werkzoekenden hebben bovendien minder kans om uit de werkloosheid te geraken.

De werkloosheidsgraad (het aantal niet werkende werkzoekenden tussen 18 en 65 jaar op de beroepsbevolking) bedraagt in Merksplas 6,27 %. Van deze werkzoekenden

is respectievelijk 53,9 % laaggeschoold (= geen diploma secundair onderwijs) en 34,2 % zeer langdurig (= langer dan 2 jaar) werkloos. Laatstgenoemde cijfers liggen hoog in vergelijking met de cijfers van de provincie Antwerpen en Vlaanderen.

Risicokenmerken van leerlingen

Van de leerlingen die les volgen in het Nederlandstalig onderwijs worden een aantal socio-economische gegevens geregistreerd, waarvan de leerlingen met een schooltoelage en leerlingen met een laaggeschoolde moeder het best een kwetsbare situatie aantonen. Het krijgen van een schooltoelage is afhankelijk van het gezinsinkomen, zodat het een rechtstreekse indicator is voor armoede. Leerlingen waarvan de moeder geen diploma heeft van het secundair onderwijs, vormen een risicogroep aangezien er een sterk verband bestaat tussen opleidingsniveau enerzijds en werkzekerheid en inkomen anderzijds.

9,5 % van de leerlingen basisonderwijs en 17,8 % van de leerlingen secundair onderwijs (cijfers 2017) die in de gemeente Merksplas wonen, ontvangen een schooltoelage. In het basisonderwijs heeft 13,1 % een laagopgeleide moeder en in het secundair onderwijs 15,8 %. Dit zijn relatieve lage cijfers t.o.v. de provincie Antwerpen en Vlaanderen.

Een andere thuistaal hebben betekent niet voor alle leerlingen een drempel in het onderwijs, toch tonen verschillende studies aan dat kinderen met een thuistaal anders dan het Nederlands minder kansen hebben op school. In Merksplas spreekt 5,2 % van de leerlingen basisonderwijs en 3,8 % van de leerlingen secundair onderwijs thuis geen Nederlands. Ook hier zijn dit relatief lage cijfers t.o.v. de provincie Antwerpen en Vlaanderen.

Daarnaast zijn er cijfers beschikbaar van vroegtijdige schooluitval. Een vroegtijdige schoolverlater is een jongere (18-25 jaar) die ongekwalificeerd uitstroomt uit het secundair onderwijs, dus zonder diploma. Ongekwalificeerde uitstroom verhoogt de kans op een maatschappelijk zwakke positie als volwassene. Het aandeel vroegtijdige schoolverlaters t.o.v. alle schoolverlaters over de jaren 2015-2016-2017 bedraagt 9,3 %. Dit cijfer ligt iets lager dan het cijfer van de provincie Antwerpen en loopt quasi gelijk met het cijfer van Vlaanderen.

Een laag opleidingsniveau leidt, via de arbeidsmarkt, tot een hoger armoederisico. Dit blijkt ook uit een Europese bevraging: laagopgeleiden hebben een armoederisico dat bijna dubbel zo hoog is als dat van mensen met een gemiddelde opleiding, en bijna 4 keer hoger dan dat van hoogopgeleiden.

- **rapport 'ouderenzorg Merksplas' (bron: provincies.incijfers.be)**

de vraag naar ouderenzorg

de ouderenpopulatie

Merksplas telt 1.561 inwoners ouder dan 65 jaar in 2019. Deze groep vertegenwoordigt 17,7 % van de bevolking. Hiervan zijn 352 inwoners ouder dan 80 jaar, of 4 % van de Merksplasse bevolking. Deze cijfers liggen iets lager dan de vergelijkende cijfers van de provincie Antwerpen of Vlaanderen.

De huidige zorgbehoefte bij ouderen

Om de zorgbehoefte bij ouderen in beeld te brengen, wordt er gebruik gemaakt van 2 indicatoren:

- zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden. Het is een zorgbudget voor mensen die veel zorg nodig hebben, zoals bijv. ouderen in een woonzorgcentrum of mensen van alle leeftijden die huis veel (eventueel professionele) ondersteuning nodig hebben.
- Het aantal verpleegkundige prestaties (cijfers enkel van 2010).

Uit de cijfers blijkt dat de zorgvraag toeneemt met de leeftijd. Toch zijn ouderen globaal gezien gemiddeld vitaal, gezond en relatief vrij van (professioneel verpleegkundige) zorg. Uit de RIZIV-cijfers blijkt dat ruim 85 % van de 65-plussers geen enkele vorm van professionele verpleegkundige zorg ontvangt.

Zorggebruik neemt sterk toe bij hoge leeftijd. Zo is slechts 10 % van de oudere zeventigers (75-79 jaar) zorggebruiker, terwijl dat bij de jonge tachtigers (80-84 jaar) 20 % bedraagt, en bij oudere tachtigers (85-89 jaar) bijna de helft. Ruimt 80 % van de negentigers krijgt professionele verpleegkundige zorg.

De relatieve toename van het zorggebruik met hogere leeftijd geldt uiteraard ook in Merksplas. Op basis van het aantal dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden telt Merksplas in 2018 233 zorggebruikers, waarvan 71,7 % ouder is dan 65 jaar. Dit is 11,3 % van de 65-plussers. De grootste groep zorggebruikers vinden we bij de tachtigers. In Merksplas gaat het om 109 zwaar zorgbehoevende 80-plussers, of 32,9 % van de 80-plussers.

Toename van de zorgvraag

De sterke toename van het zorggebruik met hoge(re) leeftijd en de toename van het aantal ouderen, impliceren een sterke toename van het aantal zwaar zorgbehoevenden ouderen in Merksplas.

Prognose van de ouderenpopulatie

De verouderen van de bevolking is een determinerende factor in de toename van de zorgvraag. Een prognose van de omvang en de samenstelling van de ouderenpopulatie in Merksplas over de volgende 15 jaar is daarom een belangrijk instrument om de toekomstige zorgbehoefte in te schatten.

De toename van het aantal inwoners op hoge leeftijd (80-plussers) is in dit kader het meest relevant. De cijfers tonen dat tussen 2017 en 2035 het aantal 80plussers zal toenemen met 370 (114,9 %) in Merksplas. Dit is veel meer dan in de provincie Antwerpen (46,7 %) en Vlaanderen (47,8 %)

Het zorgaanbod voor ouderen

Zorg bestaat uit informele zorg en formele of professionele zorg. De informele zorg wordt verleend door mantelzorgers (kinderen, partners, ouders) en vrijwilligers. Ouderen willen graag zo lang mogelijk thuis zorg krijgen. Ook Vlaanderen zet sterk in op de vermaatschappelijking van de zorg, en zorg dichtbij het vertrouwde milieu van de zorgbehoevende. Zonder informele zorg is dit voor zwaar zorgbehoevenden echter moeilijk tot onmogelijk.

Het groeiende belang van mantelzorg en de afname van het potentieel aan mantelzorgers vragen dan ook aandacht.

Mantelzorg

De mantelzorgratio geeft het aantal potentiële mantelzorgers op basis van leeftijd (40-79 jarigen) per 80-plusser weer. Dit is een puur demografisch cijfer, en wil niet zeggen dat er effectief zoveel mensen mantelzorger zijn.

In 2017 beschikte Merksplas over een potentieel van 13,2 mantelzorgers per 80-plusser. Tegen 2030 zal dit potentieel afnemen tot 7,8 per 80-plusser. In de provincie Antwerpen neemt het potentieel aan mantelzorgers af van 8,2 tot 6,7 in 2030.

Bovenop de evolutie van het potentieel aantal mantelzorgers moeten we rekening houden met bijkomende druk op mantelzorgers omwille van een aantal maatschappelijke factoren zoals gezinsverdunning, langer blijven werken, verhuisbewegingen ...

het huidige professionele aanbod

- **Gezinszorg**

Het aantal effectief gepresteerde uren gezinszorg in Merksplas bedroeg in Merksplas 23.285 uren. Hiervan werden 18.704 uren bij 65-plussers gepresteerd. Verrekend per 65-plusser betekent dit gemiddeld 13,2 uren gezinszorg. Ter vergelijking: voor de provincie Antwerpen bedraagt dit cijfer 9,6 uren gezinszorg en voor Vlaanderen 9,7 uren gezinszorg per 65-plusser.

Van het totaal aantal gepresteerde uren gezinszorg in Merksplas werden 14.056 gepresteerd bij 80-plussers of 43,7 aantal uren per 80-plusser.

- **Dienstencheques**

Het gebruik van dienstencheques kan een waardevolle aanvulling zijn bij de ondersteuning van thuiszorg. Het is daarom zinvol om het gebruik van dienstencheques bij ouderen mee in kaart te brengen.

In 2018 zijn er in Merksplas 30.243 uren hulp met dienstencheques bij 65-plussers gepresteerd. Hiervan zijn 9.816 uren gepresteerd bij 80-plussers. Het gaat hier over 291 gebruikers ouder dan 65 jaar (19,7 % van de 65-plussers) en 92 personen ouder dan 80 jaar (7,9 % van de 80-plussers). Rekening houdende met alle 65-plussers, wordt per 65-plusser 20,4 uur hulp gepresteerd op jaarbasis. Voor 80-plussers komt dat uit op 91,6 uur hulp per 80-plusser gepresteerd op jaarbasis.

- **Dagverzorgingscentra**

Een dagverzorgingscentrum heeft vooral tot doel de thuis- en mantelzorg te assisteren en het verlengd verblijf van de zorgbehoevende oudere in zijn of haar thuismilieu te faciliteren. De betrokken ouderen verblijven overdag in het dagverzorgingscentrum en keren dagelijks weer naar hun thuismilieu.

Sedert 2013 zijn nieuwe programmaregels van toepassing op de dagverzorgingscentra, die niet langer rekening houden met het aantal plaatsen, maar enkel met het aantal centra. Voor Merksplas bedraagt de programmatie 1 dagverzorgingscentrum. In Merksplas is er ook 1 aanwezig.

- **Centra voor kortverblijf**

Kortverblijf situeert zich in een woonzorgcentrum, maar anders dan bij een gewone rusthuisopname heeft de opname hier een uitgesproken tijdelijk karakter. In die zin kan een centrum voor kortverblijf evenzeer aanzien worden als een ondersteuning van de (professionele) thuiszorg en mantelzorg.

In Merksplas zijn er geen woongelegenheden in een centrum voor kortverblijf. Tot eind 2025 worden er geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer uitgereikt.

- Serviceflats/groepen van assistentiewoningen

Sedert 2013 spreken we niet meer over serviceflats maar over groepen van assistentiewoningen. Dit is een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur en binnen een organisatorische geheel ouderen zelfstandig en permanent verblijven, waarbij gedurende de dag en de nacht permanentie wordt georganiseerd, en waarbij zorg en ondersteuning wordt aangeboden waarop de gebruiker facultatief een beroep kan doen.

- Woonzorgcentra

In Merksplas zijn er 65 woongelegenheden (bedden) in woonzorgcentra in 2019. Er is een voorafgaande vergunning voor 11 bijkomende woongelegenheden in woonzorgcentra voorzien. De aanbodratio bedraagt 4,2 woongelegenheden in woonzorgcentra per 100 65-plussers in Merksplas.

Tot einde 2025 worden er geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer uitgereikt.

Bijzondere doelgroepen

Bij de analyse van bijzondere doelgroepen wordt er nagegaan in welke mate een aantal kwetsbare ouderen specifieke aandacht vragen bij de uitbouw van een ouderenzorgbeleid.

Kwetsbaarheid kan als volgt gedefinieerd worden: 'kwetsbaarheid bij ouderen is een proces van het opeenstapelen van lichamelijke, psychische en/of sociale tekorten in het functioneren dat de kans vergroot op negatieve gezondheidsuitkomsten (functiebeperkingen, opname, overlijden)'.

- Ouderen met dementie

Dementie is geen normaal ouderdomsverschijnsel. Het is een ziekte die vooral, doch niet uitsluitend, oudere mensen treft. Personen met dementie vormen een groeiende groep die nood heeft aan uitgebreide en vaak gecompliceerde zorg. De natuurlijke evolutie van deze ziekte strekt zich uit over een langere periode van 6 tot 8 jaar. Voorlopig bestaat er nog geen afdoende geneeskundige remedie tegen voortschrijdende dementie.

Dementie neemt toe met hogere leeftijd.

- Financiële kwetsbaarheid

Betaalbaarheid van de zorg blijft een belangrijk aandachtspunt.

Van de 65-plussers in Merksplas heeft 32 % recht op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (2016). In de provincie Antwerpen bedraagt dit cijfer 26,5 % en in Vlaanderen 29,3 %. Omwille van de inkomensgrens die gehanteerd wordt, geeft dit cijfer een beeld van het aantal ouderen dat over een relatief laag inkomen beschikt.

2,9 % van de 65-plussers in Merksplas ontvangt een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB). Dit is een uitkering die toegekend wordt aan ouderen die niet over voldoende financiële middelen beschikken (2018). In de provincie Antwerpen bedraagt dit cijfer 4,3 % en in Vlaanderen 4%.

Ouderen kunnen recht hebben op een zorgbudget voor ouderen met een zorgnood als zij moeilijkheden ondervinden bij het uitvoeren van dagelijkse activiteiten en een beperkt inkomen hebben. Voordien was dit de tegemoetkoming hulp aan bejaarden

(THAB). Van de 65-plussers in Merksplas maakt 4,1 % hiervan gebruik (2017), in de provincie Antwerpen bedraagt dit cijfer 6,3 % en in Vlaanderen 7,8 %.

- **Alleenwonende ouderen**

Onderzoek toont aan dat ouderen die alleen wonen sneller naar een woonzorgcentrum verhuizen. Het aantal alleenwonenden is daarom een belangrijke indicator bij de uitbouw van ouderenzorg.

Merksplas telt in 2019 330 alleenwonende 65-plussers. De meest kwetsbare groep zijn echter de 128 alleenwonende 80-plussers in Merksplas. Dit komt overeen met 36,4 % van de 80-plussers.

- **Ouderen met een niet-Belgische geboortenationaliteit**

De groep van ouderen zal in de nabije toekomst niet alleen groter, maar ook gevarieerder worden. De gekleurde vergrijzing brengt specifieke uitdagingen met zich mee. Zo worden allochtone ouderen gemiddeld vroeger met gezondheidsproblemen geconfronteerd, hebben ze vaker een slechtere socio-economische positie en kunnen ze kampen met het terugkeerdilemma. De culturele verwachtingen over de combinatie van formele en informele zorg verschillen vaak bij allochtone ouderen. Daarnaast zorgen verschillende drempels ervoor dat de allochtone ouderen de weg naar de formele zorg minder gemakkelijk vinden, zoals een te beperkte kennis van het Nederlands en het niet kennen van de bestaande welzijns- en gezondheidsvoorzieningen.

Merksplas telt 106 65-plussers met een niet-Belgische (geboorte)nationaliteit in 2019. Dit komt overeen met 6,8 % van alle 65-plussers. Ter vergelijking: in de provincie Antwerpen is dit 7,8 % en in Vlaanderen 6,1 %.

Huisvesting van doelgroepen

Sociale huisvestingsmaatschappijen hebben doorgaans een aantal aangepaste (senioren)woningen voor ouderen in beheer.

In 2018 telt Merksplas 60 sociale huurders ouder dan 60 jaar. Daarnaast zijn er ook 30 kandidaat-huurders ouder dan 60 jaar.

Een ondersteunend element kan het 'lokaal toewijzingsreglement' zijn, waarbij een voorbehoudend gedeelte van de sociale woningen wordt toegewezen aan 65-plussers.

Naast dit lokaal toewijzingsreglement is het tevens van belang om ook in de toekomst bij verruiming van het aanbod (nieuwbouwprojecten) of renovatie van het aanbod een voldoende groot aantal aangepaste woningen voor ouderen en/of sociale assistentiewoningen te blijven voorzien.

- rapport 'wonen Merksplas' (bron: provincies.incijfers.be)

Inwoners en huishoudens

In Merksplas wonen 8.808 mensen of 3.307 huishoudens op een totale oppervlakte van 44,56 km². De bevolkingsdichtheid is zeer laag (198 inwoners per km²). Het procentuele aantal eensgezinswoningen in Merksplas ligt beduidend hoger dan het vergelijkend cijfer van de provincie Antwerpen. Opvallend is ook dat de woningen in Merksplas verhoudingsgewijs gezien vrij groot zijn en een hoog aandeel open bebouwing kent, dat in vergelijking met de provincie Antwerpen een beduidend hoger aandeel van de woningen cv of airco heeft, alsook minstens 1 badkamer en minstens 1 garage.

De gemiddelde gezinsgrootte kent reeds meerdere jaren een algemeen dalende tendens die vnl. bepaald wordt door enerzijds de toename van het aantal alleenstaanden (en dit in elke leeftijdscategorie), en anderzijds de afname van het aantal gezinnen met kinderen. Ook de prognoses wijzen op een verdere toename van het aantal alleenstaanden, gecombineerd met een daling van het aantal gezinnen met kinderen.

Sociale huisvesting

Merksplas telt 138 sociale huurwoningen (SHM (131) + SVK (7)). In Merksplas woont 4,2 % van de private huishoudens in een sociale huurwoning. Dit cijfer ligt iets lager dan de vergelijkende cijfers van de provincie Antwerpen (6,4 %) en het Vlaams Gewest (5,9 %). Er staan 124 unieke kandidaat-huurders op de wachtlijst van de sociale huisvestingsmaatschappijen in Merksplas. Dit betekent 3,8 % t.o.v. de particuliere huishoudens (cijfers 2018) – Ook dit cijfer ligt lager dan de cijfers van de provincie Antwerpen (5,9 %) en Vlaanderen (4,7 %)

- Onderzoek 'alleen overleven?' (bevraging plattelandsarmoede bij alleenstaande 70 plussers en alleenstaande ouders met gezinslast)

In 2018 werd een bevraging gedaan bij 700 alleenstaanden in de plattelandsgemeenten Merksplas en Ravels, met een respons van 55,6 %, met als doel het vinden van oplossingen voor plattelandarmoede.

Hieronder staan de voornaamste resultaten en aanbevelingen opgenomen:

- Alleenstaande 70plussers:

Belangrijkste algemene resultaten per thema

Mobiliteit: 77 procent heeft geen probleem om zich te verplaatsen

Sociaal netwerk: tevreden over sociaal netwerk met 8,2/10

Informatie: liefst te ontvangen op papier

Financieel: 20 % kan geen onverwachte uitgave van 900 euro betalen

Fysieke gezondheid: minstens 50 % is fysiek in staat om te kaarten, petanquen of wandelen

Mentale gezondheid: goed welbevinden met 7,6/10

Aanbevelingen

- 1) Zet meer in op sociale dan op financiële risico's
- 2) Houd rekening met vervoersmoeilijkheden en leeftijd bij sociale acties
- 3) Bereik alleenstaande ouderen via de papieren weg in plaats van digitaal

- Alleenstaande ouders met gezinslast:

Belangrijkste algemene resultaten per thema

Mobiliteit: 85 procent heeft geen probleem om zich te verplaatsen

Sociaal netwerk: tevreden over sociaal netwerk met 7,1/10

Kinderen: 19 % gebruikt kinderopvang

Informatie: liefst te ontvangen via website of op papier
Financieel: 50,5 procent kan geen onverwachte uitgave van 900 euro betalen
Fysieke gezondheid: minstens 92 procent is fysiek in staat om naar een zwembad/speeltuin te gaan
Mentale gezondheid: matig welbevinden met 6,6/10

Aanbevelingen

- 1) Zet in op financiële ondersteuning
- 2) Houd rekening met sociale en vervoersrisico's bij financiële ondersteuning
- 3) Bereik alleenstaande ouders digitaal, maar de papieren weg is niet afgeschreven

- **Rapport Koning Boudewijnstichting m.b.t. kinderarmoede**

In België leeft meer dan één kind op zes onder de armoededrempel, maar de kinderarmoede is ongelijk verdeeld over de gemeenten. Momenteel beschikt alleen Vlaanderen over een instrument dat kinderarmoede op gemeentelijk niveau meet: de Kansarmoede Index. Om een beter inzicht te krijgen in het fenomeen heeft de Koning Boudewijnstichting in 2018 de Universiteit van Bergen de opdracht gegeven de risicofactoren voor kinderarmoede voor het hele land en op gemeentelijke schaal in kaart te brengen.

Dit resulteerde in een aantal 6 interactieve kaarten.

De eerste 5 kaarten hebben betrekking op 5 indirecte indicatoren voor kinderarmoede. Ze beslaan heel België en meten de (hoge) armoederisicofactoren in gezinnen met kinderen van 0 tot 18 jaar, dus niet de kinderarmoede als zodanig. Deze kaarten dienen dan ook voorzichtig te worden geïnterpreteerd. De kaarten staan op zich, maar vullen elkaar ook aan: wie diverse indirecte indicatoren samen in rekening brengt, krijgt een beter beeld van het armoederisico dat de kinderen in elke gemeente lopen.

1. Het aantal gezinshoofden dat een leefloon of een equivalent daarvan ontvangt.

Deze indicator geeft het percentage gezinnen aan dat een leefloon of een equivalent daarvan ontvangt, in elke gemeente en met een focus op gezinnen met kinderen. Hoe meer gezinshoofden in een gemeente een leefloon of een equivalent daarvan ontvangen, hoe hoger het risico op kinderarmoede.

Dit geeft volgende vergelijkende cijfers:

Merksplas:	1,27 %
Baarle-Hertog:	0,95 %
Turnhout:	5,1 %
Ravels:	0,83 %
Rijkevorsel:	0,61 %
Arendonk:	0,79 %
Hoogstraten:	0,94 %

In vergelijking met de andere plattelandsgemeenten, scoort Merksplas wat hoger.

Ook in zijn algemeenheid kent Merksplas hogere leefloonstatistieken in vergelijking met de ons omliggende plattelandsgemeenten.

2. Het gemiddeld inkomen per gezin

Deze indicator geeft bij benadering de rijkdom van de gezinnen aan in elke gemeente. Hoe hoger de indicator, hoe lager het risico op kinderarmoede.

Merksplas:	17.946
Baarle-Hertog:	15.650
Turnhout:	17.458
Ravels:	17.084
Rijkevorsel:	17.463
Arendonk:	17.223
Hoogstraten:	17.694

Arrondissement Turnhout:	18.687
Vlaanderen:	19.388

Het gemiddeld inkomen per gezin in Merksplas is vergelijkbaar met dit van de ons omringende (plattelands)gemeenten. Het ligt echter wel een stuk lager dan het Vlaams gemiddeld inkomen per gezin.

3. Het percentage minderjarigen dat leeft in een gezin zonder arbeidsinkomen

Leven in een gezin zonder arbeidsinkomen is de meest betrouwbare indirecte indicator voor het risico op kinderarmoede. Hoe hoger de indicator, hoe meer kinderen het risico lopen te leven in armoede.

Merksplas:	3,5 %
Baarle-Hertog:	7,20 %
Turnhout:	8,20 %
Ravels:	3,80 %
Rijkevorsel:	3,60 %
Arendonk:	3,60 %
Hoogstraten:	2;5 %

Arrondissement Turnhout:	4,13 %
Vlaanderen:	4,25 %

Het percentage minderjarigen dat leeft in een gezin zonder arbeidsinkomen ligt in Merksplas lager dan in de rest van het arrondissement Turnhout en Vlaanderen.

4. Het percentage van de gezinnen die leven in een sociale woning

Ook deze indicator moet met omzichtigheid worden geïnterpreteerd. Het klopt weliswaar dat de kinderen die in een sociale woning leven een hoger armoederisico lopen, maar een hoog percentage gezinnen die leven in een sociale woning kan er ook op wijzen dat een gemeente een actieve strategie hanteert in de strijd tegen gezinsarmoede

Merksplas:	4,1 %
Baarle-Hertog:	9,5 %
Turnhout:	7 %
Ravels:	4,5 %
Rijkevorsel:	5,4 %
Arendonk:	5 %
Hoogstraten:	4,5 %

Het percentage gezinnen die leven in een sociale woning ligt aan de lagere kant in Merksplas.

5. Het gezinstype, met focus op eenoudergezinnen

Leven in een eenoudergezin – met meestal de moeder als enige ouder – verhoogt het risico op kinderarmoede. Men moet deze indicator voorzichtig interpreteren, omdat sommige alleenstaande ouders over voldoende inkomsten of over een sociaal netwerk beschikken, of ze hebben andere middelen die hun kind(eren) beschermen tegen het armoederisico.

Merksplas:	24,59 %
Baarle-Hertog:	19,24 %
Turnhout:	26,12 %
Ravels:	17,10 %
Rijkevorsel:	17,99 %
Arendonk:	17,53 %
Hoogstraten:	15,48 %

Arrondissement Turnhout:	20,07 %
Vlaanderen:	22,57 %

Zeer hoge cijfers in Merksplas wat betreft het gezinstype 'eenoudergezin' zowel in vergelijking met de ons omliggende plattelandsgemeenten, als in vergelijking met het arrondissement Turnhout en Vlaanderen.

6. De laatste kaart toont de Kansarmoede Index, de enige directe indicator voor kinderarmoede. Het instrument is ontwikkeld door Kind en Gezin, en is alleen beschikbaar voor Vlaanderen. Deze indicator geeft het percentage kinderen tussen 0 en 3 jaar die leven in een achtergesteld gezin. Het percentage van het risico op armoede wordt berekend op basis van 6 criteria: het maandinkomen van het gezin, de opleiding van de ouders, het stimulatie-niveau van de kinderen, de arbeidssituatie van de ouders, huisvesting en gezondheid. Wanneer een gezin zwak scoort op 3 of meer criteria, is er sprake van een armoederisico. Hoe hoger de indicator, hoe meer gezinnen een armoederisico lopen.

Merksplas:	4 %
Baarle-Hertog:	6,3 %
Turnhout:	27,3 %
Ravels:	5,1 %
Rijkevorsel:	10,8 %
Arendonk:	17,1 %

Hoogstraten: 7 %

Vlaanderen: 13,76 %

Merksplas kent een zeer lage kansarmoede index, zowel in vergelijking met de ons omliggende gemeenten als in vergelijking met Vlaanderen.

Aanbevelingen: deze cijfers bevestigen de keuze van de studie die Merksplas te samen met Ravels heeft laten uitvoeren richting eenoudergezinnen. Voor de aanbevelingen kan dan ook naar het onderzoek 'alleen overleven?' verwezen worden.

- Cijfers vanuit het jaarverslag OCMW Merksplas 2018

Een overzicht van het aantal klanten van en gepresteerde uren en/of eenheden door de belangrijkste OCMW-diensten in 2018

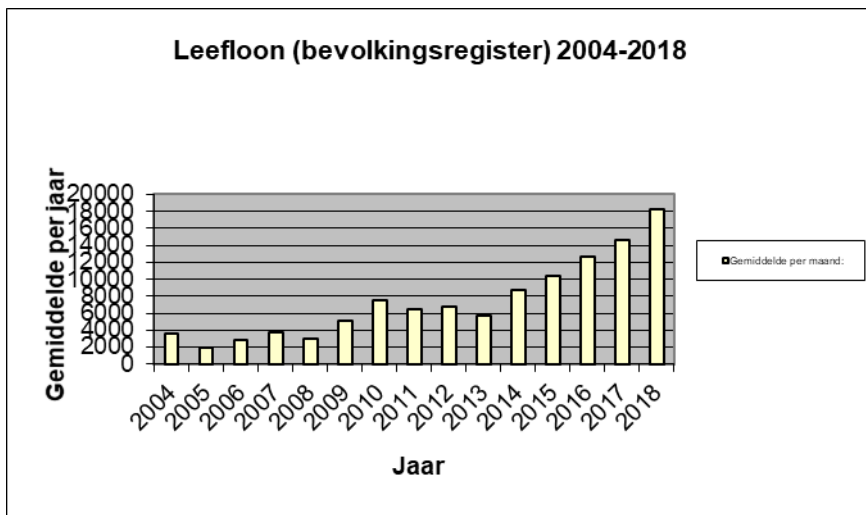
Sociale dienst

Aangifte in het kader van het uniek verslag

UNIEK VERSLAG		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Personeel	kosten	€ 4.341,22	€ 2.858,76	€ 3.872,97	€ 4.044,21	€ 4.702,40	€ 6.814,43	€ 8.510,95	€ 13.169,27	€ 15.647,99
Schuldbemiddeling	recht op	€ 21.589,21	€ 22.207,65	€ 23.062,61	€ 23.062,61	€ 23.776,05	€ 23.776,05	€ 23.776,05	€ 24.535,46	€ 25.043,21
	# dossiers	45	56	53	52	59	58	58	60	56
	art. 6 recht op	€ 1.902,16	€ 1.611,89	€ 1.388,88	€ 1.574,36	€ 2.986,17	€ 1.672,75	€ 3.316,44	€ 3.042,75	€ 2.326,83
Huurwaarborgen	contingent	2	3	2	2	4	2	4	4	4
	bedrag	€ 50,00	€ 75,00	€ 50,00	€ 50,00	€ 100,00	€ 50,00	€ 100,00	€ 100,00	€ 100,00
	tot. Gerealiseerd	6,00	6,00	4,00	3,00	8,00	5,00	8,00	8,00	7,00
sociale- en culturele participatie	bedrag aangevraagd	€ 1.429,57	€ 1.831,48	€ 1.961,18	€ 2.039,00	€ 2.361,00	€ 1.733,00	€ 1.958,00	€ 4.450,67	€ 4.265,00
	kinderarmoede	€ 1.229,45	€ 1.365,00	€ 1.121,24	€ 1.287,00	€ 1.490,00	€ 1.156,00	€ 1.305,00	€ 913,22	€ 813,95

Leefloon (bevolkingsregister) in € vanaf 2004 t.e.m. 2018

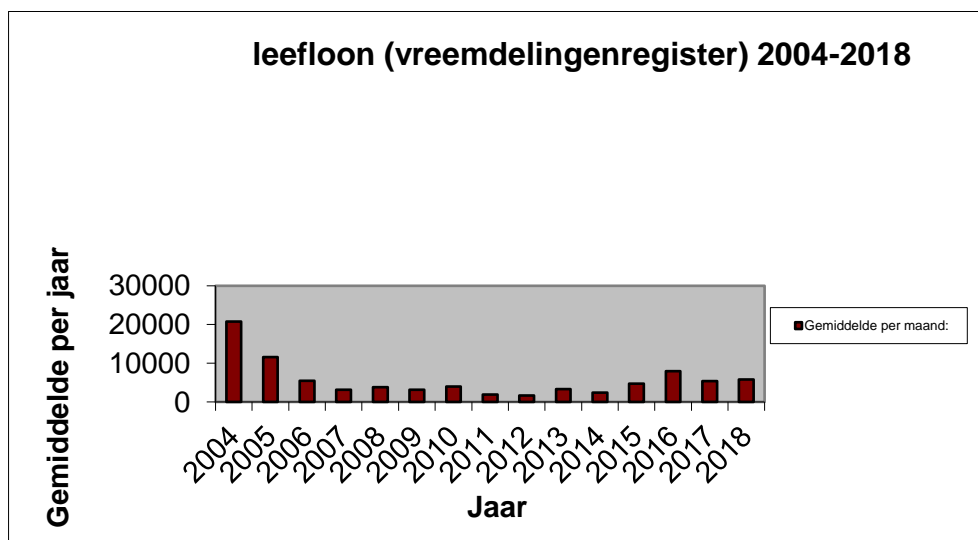
jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totaal:	42210	23354	33724	45141	35107	61515	91034	77244	80686	67744	105337	124378	151038	175016	218877
Gemiddelde per maand:	3517	1946	2810	3762	2926	5126	7586	6437	6724	5645	8778	10365	12587	14585	18240
									% toename:		55,49	18,52	21,43	15,88	25,06

Inbegrepen:	64800101 =	leefloon, ingeschreven in het bevolkingsregister 50%
	64800106 =	leefloon, dakloze 100%
	64800117 =	Leefloon, integratieproject student + onderhoudsplicht (65%)
	64800601 =	Leefloon, installatiepremie, ingeschreven in het bevolkingsregister (100%)

Leefloon (vreemdelingenregister) in € vanaf 2004 t.e.m. 2018

jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totaal:	249542	138694	65709	37854	45365	37769	48066	23242	20245	39434	28986	56573	94837	64245	69924
Gemiddelde per maand:	20795	11558	5476	3155	3780	3147	4006	1937	1687	3286	2416	4714	7903	5354	5827
									% toename:	-26,49	95,17	67,64	-32,26		8,84

Inbegrepen:	64800105	=	leefloon, ingeschreven in het vreemdelingenregister (100%)
	64820041	=	Tgk steunv. C. buitenl beh z bevolk. Reg

statistieken uitbetaalde leeflonen

UITBETAALDE LEEFLONEN - STATISTIEKEN/JAAR	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
totaal	35	33	31	53	61	58	57
mannen	16	15	14	21	27	29	26
vrouwen	19	18	17	32	34	29	31
samenwonende mannen	4	4	1	10	8	4	6
samenwonende vrouwen	4	3	1	4	8	4	5
alleenstaande mannen	12	8	10	11	18	24	16
alleenstaande vrouwen	6	4	5	9	9	7	10
mannen met gezinslast	0	3	3	0	1	1	4
vrouwen met gezinslast	9	11	11	19	17	18	16
jonger dan 25 jaar	6	3	3	12	22	20	21
student	1	0	1	7	8	3	4
ingeschreven adres gevangenis	6	3	0	2	2	1	1
verblijvend op camping	10	10	14	4	13	14	16
Verblijvend op camping met gezinslast man				0	0	0	1
Verblijvend op camping met gezinslast vrouw				3	3	4	4
artikel 60	2	2	3	2	4	4	3
vrijblijvend instelling							5
voorheen LOI Merksplas							5
Nationaliteit							
Nationaliteit: België					36	41	37
Nationaliteit: Nederland					12	9	6
Nationaliteit: Syrië					5	3	1
Nationaliteit: Irak					4	2	3
Nationaliteit: Marokko					1	1	2
Nationaliteit: Brazilië					1	0	0
Nationaliteit: Portugal					1	1	2
Nationaliteit: Tsjaad					1	0	0
Nationaliteit: Somalië						1	2
Nationaliteit: Sovjetunie							1
Nationaliteit: Afghanistan							2
Nationaliteit: Eritreia							1

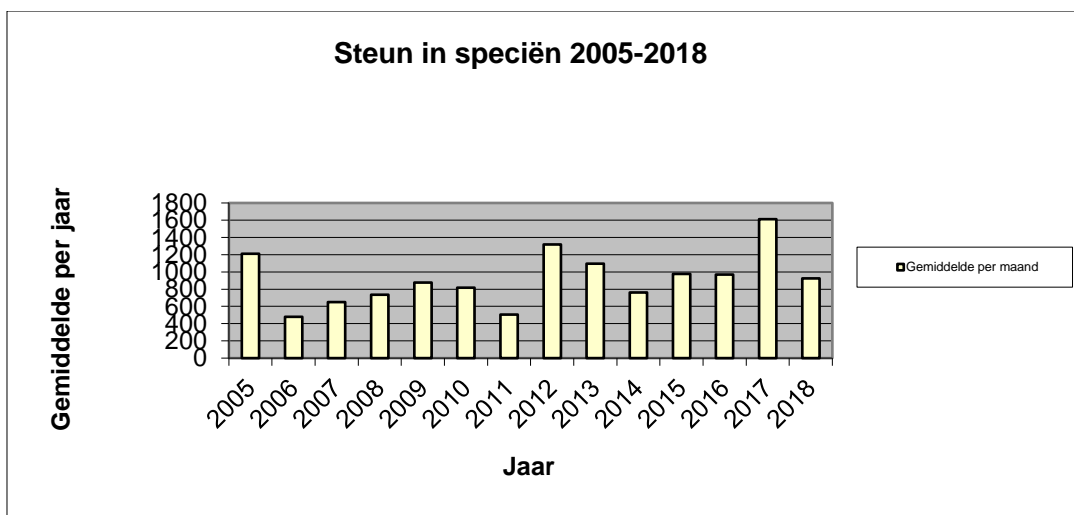
2017: 58 leefloondossiers, gemiddelde duurtijd 5,4 maanden (9 dossier hebben het volledige jaar leefloon genoten)

2018: 57 leefloondossiers, gemiddelde duurtijd 6,7 maanden (13 dossiers hebben het volledige jaar leefloon genoten)

Financiële steunverlening in € vanaf 2002 t.e.m. 2018

steun in speciën

jaar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
totaal	15196	13676	10471	14542	5744	7808	8840	10524	9795	6061	15842	13164	9119	11741	11645	19332	11079
Gemiddelde per maand	1266	1140	873	1212	479	651	737	877	816	505	1320	1097	760	978	970	1611	923

Inbegrepen: 64810000 = steun in speciën terugvorderbaar
 64810001 = steun in speciën NIET terugvorderbaar
 64810064 = steun subsidie in het kader van de vluchtelingenstroom
 64810064 = steun subsidie in het kader van de vluchtelingenstroom

Juridische dienst

aantal juridische dossiers per OCMW per jaar													
gemeente	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Merkspas	137	151	170	219	145	196	176	186	212	131	194	204	192
Hoogstraten	205	182	265	189	147	256	233	286	340	205	295	300	325
Beerse	276	272	389	345	257	296	332	340	325	220	320	275	280
Rijkevorsel	173	185	189	228	154	192	223	242	227	145	201	187	227
Vosselaar	179	184	238	201	160	207	284	281	233	196	214	162	196
Baarle-Hertog	33	27	46	44	30	39	41	23	23	37	33	20	22
andere gemeenten	17	15	29	15	11	12	17	8	11	12	8	10	3
totaal	1020	1016	1326	1241	904	1198	1306	1366	1371	946	1265	1158	1245

Dienst Schuldbemiddeling

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budgetverlening zonder schulden										
1. budgetbegeleiding zonder schulden	2	2		6	1	4	3	5	2	1
2. budgetbeheer zonder schulden	12	10	15	12	18	22	15	17	20	24
Totaal verlening zonder schulden	14	12	15	18	19	26	18	22	22	25
Schuldhulpverlening										
1. eenmalige schuldbemiddeling	0	10								
2. schuldbemiddeling an sich	1									
3. schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	0									
4. schuldbemiddeling en budgetbeheer	27	34	36	28	33	33	37	32	35	27
5. collectieve schuldenregeling	1	1	5	6	8	7	3	2	5	3
1. enkel voorbereidende werkzaamheden	1	1	5							
2. aanstelling als schuldbemiddelaar	0									
3. aanstelling als sb + budgetbeheer be	0								1	1
4. enkel budgetbeheer/begeleiding bij externe aanstelling	0			6	8	7	3	2	4	2
Totaal dossiers schuldhulpverlening	30	46	46	40	49	47	43	36	45	33
algemeen totaal 2018:										58

Huisvesting

Verhuur van bejaardenwoningen en bejaardenflats

Totaal aantal/woningen/flats beschikbaar voor woningen	
KL woning	26
KL flats	10
DP flat 1 slpkmr	15
DP flat 2 slpkmr	8
KL= Kern Lindenijk	
DP= Driesplein	

Leegstand	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DP 19			okt-nov				
KL 1	jan-sept						
KL 5					okt/16		
KL 12					jun-jul		
KL 16		juli-aug					
KL 36				dec/15			
KL 40					mei-okt		
KL 60/5						mei-aug	
Samenvatting	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
stopzettingen	4	5	5	6	4	7	4
nieuwe verh.	5	5	6	4	6	7	4
leegstand	1	1	1	1	3	1	0

Lokaal Opvanginitiatief

LOI													
		2017	2018										
totaal aantal plaatsen		20	20	* in 2018 verminderd naar 16 per 01/04/2018									
mannen		10	10										
vrouwen		6	6										
gezin		4	4										
aantal bezette plaatsen													
mannen		45,78%	54,28%										
vrouwen		89,81%	42,85%										
instroom		17	24										
uitstroom		19	29										

Bezetting transitwoningen

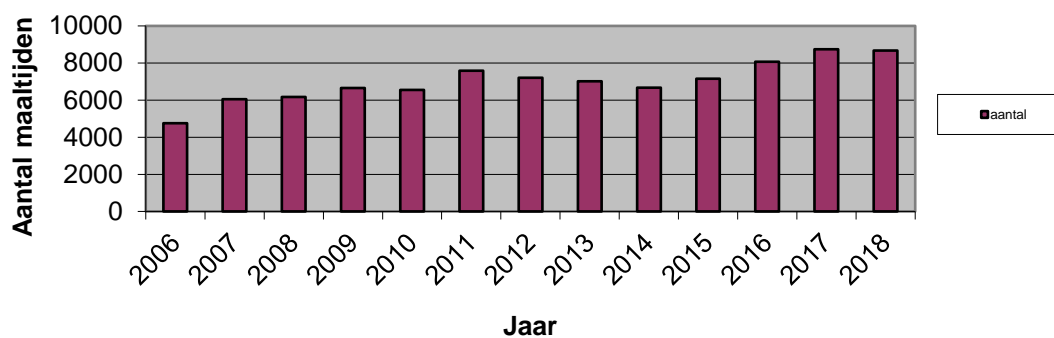
transitwoningen													
Bezetting transitwoningen voor crisisopvang	kamer	tot	van	tot	van	tot	van	tot	van	tot			
Industrieweg 7			27/01/16	17/02/16	1/11/17	31/12/17	9/01/18	1/02/18					
Industrieweg 7		7/01/16	17/03/16	16/05/16			7/03/18	31/05/18					
Industrieweg 7							1/06/18	31/08/18					
Schuttershofstraat 13/1 (LOI-woning)	kamer 1												
	kamer 2												
	kamer 3												
Schuttershofstraat 13/2			20/09/16	22/09/16			1/06/18	31/07/18					
Markt 13	kamer 4						21/09/18	20/10/18					
Molenzijde 120/1	kamer 5		29/08/16	31/12/16			5/06/18	4/10/18					

Thuiszorgdiensten

Maaltijdbedeling

aantal maaltijden per jaar													
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
januari	360	518	540	573	481	623	577	515	600	479	545	750	766
februari	335	431	543	481	459	585	611	509	509	511	575	668	701
maart	395	450	540	552	511	670	716	562	547	615	603	751	770
april	309	415	576	548	535	676	635	586	569	623	623	684	718
mei	365	490	519	545	493	698	630	666	582	613	652	725	758
juni	411	590	585	494	560	675	666	649	546	697	734	726	785
juli	383	570	577	557	540	607	614	703	527	689	704	791	784
augustus	386	572	542	560	554	670	614	634	536	603	777	817	710
septembe	420	477	602	605	573	634	513	587	580	602	780	712	659
oktober	440	540	591	586	620	595	594	549	622	591	756	747	766
novembe	435	499	549	583	574	578	559	471	508	534	644	670	676
decembe	510	499	630	576	648	570	484	591	550	603	675	708	579
totaal	4749	6051	6794	6660	6548	7581	7213	7022	6676	7160	8068	8749	8672

Aantal maaltijden vanaf 2006

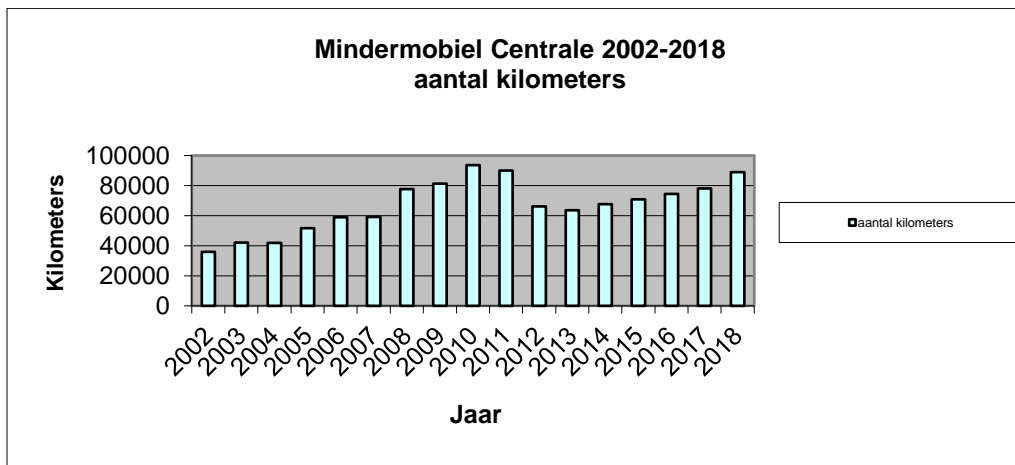
Rolmobiel

Rolmobiel: uitgevoerde ritten RolMobiel voor de Gemeente Merksplas

	aantal unieke klanten	aantal ritten voor inwoners gemeente
2016	10	43
2017	6	28
2018	11	100

Mindermobielen Centrale

	aantal cliënten	aantal ritten	aantal chauffeurs	aantal kilometers
2002	59	573	12	35824
2003	75	686	10	41995
2004	77	542	13	41853
2005	89	863	12	51686
2006	89	1040	10	58864
2007	94	1186	11	59129
2008	96	1228	11	77582
2009	98	2031	11	81192
2010	113	1746	11	93607
2011	121	1624	11	90040
2012	110	1031	12	66116
2013	116	1109	12	63642
2014	112	1194	13	67537
2015	131	1347	14	70755
2016	141	1619	15	74541
2017	144	1880	13	78157
2018	157	2019	16	88951

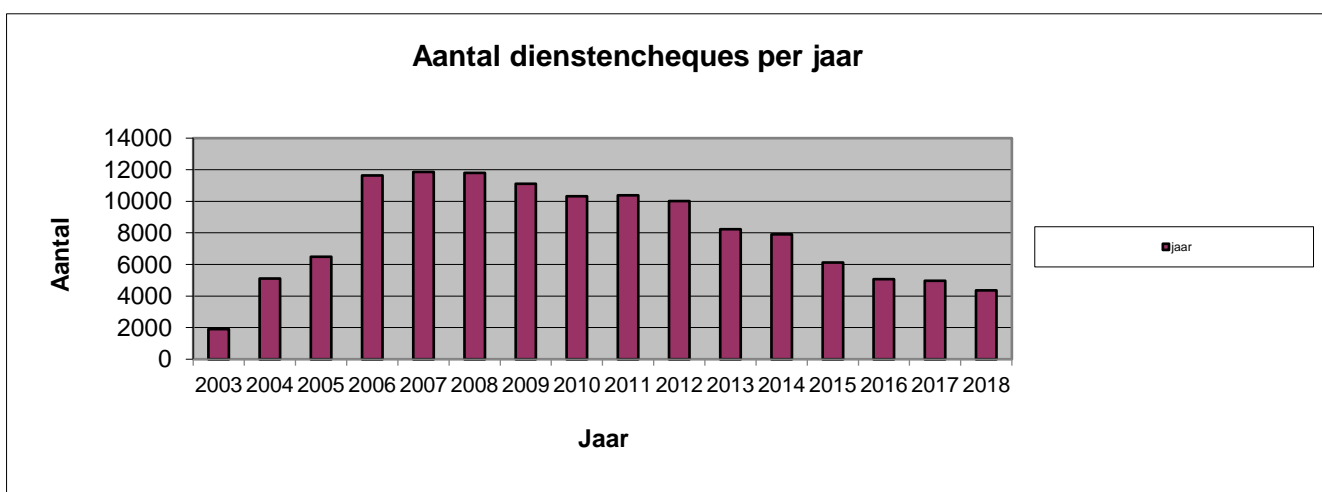
Project dienstencheques – huishulp

thuishulp: aantal dienstencheques

(opgestart in 2003)

jaar	aantal	aantal elektronische	% elektronische
2003	1901		
2004	5109		
2005	6496		
2006	11640	99	0,85
2007	11865	1315	11,08
2008	11798	2472	20,95
2009	11114	2882	25,93
2010	10326	2626	25,43
2011	10376	2552	24,60
2012	10021	2690	26,84
2013	8226	2281	27,73
2014	7901	2399	30,36
2015	6126	1858	30,33
2016	5068	1989	39,25
2017	4963	2646	53,31
2018	4363	2943	67,45

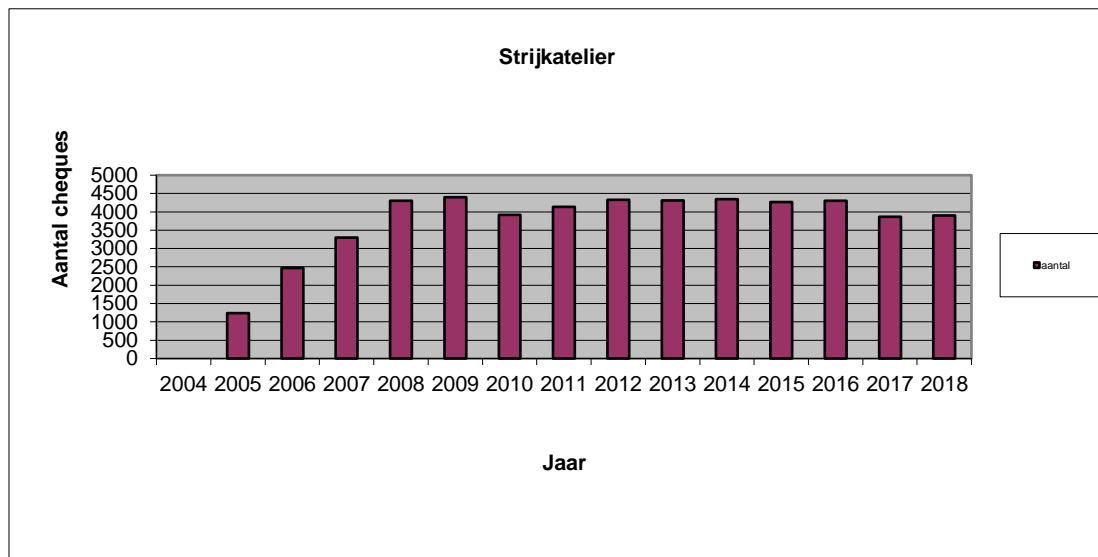
uit dienst in 2014=4 personen

Project strijkatelier

strijkatelier: aantal dienstencheques
(opgestart in 2004, maar operationeel vanaf 2005)

jaar	aantal	aantal elektronische	% elektronische
2004	0		
2005	1236		
2006	2466	5	0,20
2007	3294	240	7,29
2008	4305	577	13,40
2009	4402	463	10,52
2010	3920	434	11,07
2011	4138	334	8,07
2012	4331	430	9,93
2013	4313	717	16,62
2014	4350	955	21,95
2015	4266	1117	26,18
2016	4306	1448	33,63
2017	3865	1641	42,46
2018	3899	2018	51,76

Dienst Gezinszorg

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
cliënten	19	25	20	19	17	15	15
nieuwe hulpverleningen	7	11	2	3	2	1	1
stopzettingen	3	6	4	4	3	1	3
gemiddelde bijdrage	5,34	4,63	4,35	4,96	4,94	5,13	5,63
aantal uren	3252	3393	2733,5	2817,75	2874,75	3039,33	3017,25
Leeftijd <60				6	4	3	2
Leeftijd 60-80				6	5	5	7
Leeftijd >80				7	8	7	6

Premies en tegemoetkomingen

Mantelzorgtoelage

2009	151
2010	155
2011	155
2012	170
2013	180
2014	189
2015	198
2016	188
2017	198
2018	217

Medisch pedagogische toelage

2009	23
2010	22
2011	22
2012	24
2013	22
2014	15
2015	18
2016	20
2017	22
2018	20

Gemeentelijke gas- en of elektriciteitstoelage (enkel voor cliënten in begeleiding)

2015	27
2016	54
2017	40
2018	49

Verwarmingstoelage

2009	41
2010	47
2011	47
2012	41
2013	35
2014	38
2015	30
2016	27
2017	27
2018	29

Huisbezoeken/raadplegingen

huisbezoeken							
Sociale dienst				Welzijnsmedewerker			
	2016	2017	2018		2016	2017	2018
Januari	17	33	20	Januari	11	9	4
Februari	21	24	17	Februari	7	7	4
Maart	24	27	21	Maart	2	3	7
April	11	21	15	April	7	4	7
Mei	19	18	20	Mei	6	4	10
Juni	35	25	23	Juni	6	10	11
Juli	18	21	7	Juli	4	4	10
Augustus	22	15	13	Augustus	4	8	5
September	38	9	15	September	8	5	0
Oktober	26	17	18	Oktober	7	4	2
November	24	15	6	November	9	5	4
December	22	20	6	December	4	7	3
	277	245	181		75	70	67
huisbezoeken thuiswonende senioren 80+							
	2014	2015	2016	2017	2018		
te bezoeken	135	39	39	27	46		
bezocht	118	18	28	22	38		
% bereikt	87%	46%	74%	81%	82%		
gem. duurtijd	1,5u	1,5u	1,5u	1,5u	1,5u		
huisbezoeken overlevende partner							
	2016	2017	2018				
te bezoeken	27	26	21				
bezocht	22	23	20				
% bereikt	81%	88%	95%				
gem. duurtijd	1,5u	1,5u	1,5u				

Aantal bezoekers Sociaal Huis Merksplas

aantal bezoekers per jaar Sociaal Huis				
	2015	2016	2017	2018
spreekuur	876	880	862	871
afspraken	1931	1936	1871	1978
onthaal	1701	2314	2211	1963
budgetmeter	637	490	547	586
juridische dienst	194	268	242	224
PWA	173	135	69	155
welzijnsmedewerker	76	102	124	119
Infrax	140	28	0	0
OLO	21	10	3	1
belastingen	63	100	0	0
psychologe CGG			39	50
Traject@work			11	9
wijkwerken				155
dag van de Armoede			88	
totaal	5812	6263	6067	6111

Infrax: geen spreekuur meer vanaf 1/4/16
 Belastingen: valt weg in 2017
 Met ingang van 2017: psychologe C.G.G.
 Met ingang van 2017: traject@work
 Met ingang van 2018: OLO verhuisd naar kinderclub De Spetter

psychologe C.G.G		
* consultaties psychologe C.G.G start januari 2017		
	2017	2018
januari	4	8
februari	5	7
maart	5	0
april	3	6
mei	2	8
juni	4	0
juli	0	3
augustus	0	4
september	6	1
oktober	4	6
november	3	5
december	3	2
totaal	39	50
2017: om de 14 dagen		
2018: wekelijks		

Aantal deelnemers eet- en beweegmoment

eet- en beweegmoment: aantal deelnemers			
	2016	2017	2018
januari	19	34	30
februari	22	45	34
maart	35	38	32
april	37	44	32
mei	37	35	31
juni	27	27	28
juli	9	31	23
augustus	9	30	26
september	51	42	24
oktober	28	31	31
november	41	37	32
december	34	32	31
totaal	349	426	354

3. Conclusies

- Uit de vergelijkende cijfers kunnen we afleiden dat de zorg-armoedecijfers in Merksplas in vergelijking met de provincie Antwerpen en Vlaanderen, algemeen genomen lager liggen.
- In vergelijking met de ons omliggende plattelandsgemeenten liggen de leeflooncijfers in Merksplas echter hoger: dit kan zijn oorzaak vinden in de aanwezigheid van 2 campings op grondgebied Merksplas, alsook in de aanwezigheid van instellingen. Van 2014 naar 2015 heeft Merksplas een spectaculaire stijging van het aantal leefloondossiers gekend (wijziging inschakelingsuitkering – toename van het aantal jongeren in de leeflooncijfers) en de cijfers van deze stijging zijn aangehouden in de volgende jaren. De eerste prognoses voor 2019 geven een daling van het aantal leefloondossiers.
- Werkloosheid: de werkloosheidsgraad bedraagt in Merksplas 6,27 %. Van deze werkzoekenden is 34,2 % zeer langdurig werkloos. Dit is een hoog cijfer in vergelijking met de cijfers van de provincie Antwerpen en Vlaanderen. Wellicht kan dit zijn oorzaak vinden in de inschrijvingen bij de VDAB vanuit de gevangenis (wat een enigszins vertekend beeld kan geven)
- Prognose van de ouderenpopulatie: de toename van het aantal inwoners op hoge leeftijd 80-plussers is in dit kader het meest relevant: cijfers tonen aan dat tussen 2017 en 2035 het aantal 80plussers zal toenemen met 370 (114,9%) in Merksplas. Dit is veel meer dan in de provincie Antwerpen (46,7 %) en Vlaanderen (47,8 %). Merksplas kent een versnelde toename (is lang de jongste gemeente geweest van Vlaanderen)

- Uit het project 'alleen overleven?' dat specifiek op grondgebied Merksplas/Ravels is doorgegaan, werden aanbevelingen geformuleerd richting alleenstaande ouders met gezinslast en alleenstaande 70plussers, die nog in verdere concrete acties kunnen worden omgezet.

Acties voorzien in het meerjarenplan 2020-2025, deel OCMW:

- Leeflooncijfers: naast continuering van het huidige aanbod, wordt er ook ingezet op de aanwerving van een diensthoofd sociale zaken, die de overkoepelende zaken van de sociale dienst op zich kan nemen, zodat de maatschappelijk werkers zich volledig kunnen inzetten op de begeleiding van cliëntdossiers. Het is belangrijk dat de sociale dienst voldoende ruimte heeft om met cliënten een kwaliteitsvol traject (inclusief arbeidstrajectbegeleiding) af te leggen, en daarnaast de nodige impulsen kan geven tot een eventuele bijsturing van het sociaal beleid.
 - Omwille van de toenemende complexiteit van dossiers (inkomen, budget, psychologische problematieken, huisvesting) wordt ook de komende jaren (desgevallend in samenwerking met derden of bovenlokaal) ingezet op extra ondersteuningsvormen voor cliënten: psychologische dienst, crisisopvang, buddywerking, budgetcoaches, samenwerking met Feestvarken ...
 - De vergrijzing van de Merksplasse bevolking, in het bijzonder de versnelde toename van het aantal 80plussers binnen onze gemeente: continuering van het aanbod thuiszorgdiensten, alsook de gemeentelijke mantelzorgpremies. Daarnaast biedt het lokaal bestuur Merksplas ook de nodige ondersteuning van NOAH (Familiehulp) door het aanbieden van de nodige locatie. OCMW Merksplas blijft ook outreachend werken door middel van de huisbezoeken bij 80plussers
- Ook volgende concrete acties worden mee opgenomen in het meerjarenplan 2020-2025, zodat het bestaande aanbod seniorenwoningen-flats geoptimaliseerd blijft:
- Kern Lindendijk: vervanging rookdetectoren
 - Kern Lindendijk: aanplanting binnengebied
 - Kern Lindendijk: spoelen leidingen
 - Kern Lindendijk: vervanging daken
 - Kern Lindendijk: schilderwerken ramen en deuren buitenkant
 - Kern Lindendijk: vervanging cv-ketels
 - Kern Lindendijk: renovatie keukens
 - Woonerf Ter Driezen: plaatsen screens 2de verdieping
 - Woonerf Ter Driezen: realiseren afvalstalling
 - Woonerf Ter Driezen: vervanging CV-ketels
- Daarnaast wenst het lokaal bestuur Merksplas ook assistentiewoningen te realiseren Het eet-beweeemoment dat 2 keer per maand doorgaat, wordt eveneens gecontinueerd.
- Lokaal bestuur Merksplas wenst ook in te zetten op een dementievriendelijke gemeente
- Er wordt ook vanuit Vlaanderen ingezet op lokale samenwerkingsverbanden : denken we bijv. aan het geïntegreerd breed onthaal – huis van het kind – wijkwerken ... - deze worden dan ook opgenomen de volgende jaren
 - Uitvoering van en verdere ontwikkeling van acties gekoppeld aan het project 'alleen overleven?' bijv. uitgifte seniorenkrant, bijv. senioren krijgen de kans om mee te rijden met de maaltijdbedeling
 - Continuering van acties uit vorige meerjarenplannen:
 - samenwerking met 3de partners bijv. scholen, welzijnsschakel De Oversteek, Huis van het Kind ...

- uitbreiding van de dienstverlening via bovenlokale samenwerkingsverbanden (Welzijnszorg Kempen: kennisdeling, de Rolmobiel, Thuiszorg Kempen, regionale doorgangswoningen/BIZ-Kempen .../Noorderkempen Werkt/interlokale samenwerkingsverbanden m.b.t. juridische dienst, schuldbemiddeling ...)
- vrijetijdspas/uitpas
- preventieve gezondheidsondersteuning (gezondheidsraad)
- regelmatige evaluatie van de interne organisatie om de werking van de (ondersteunende) diensten te kunnen optimaliseren
- continuering van het huidige aanbod in het kader van het lokaal opvanginitiatief